

Panun rakinoita

KOHTI MAAKUNTAMUSEOTA . .

Kovin yksinäinen on hanha vai-
vaisukko siellä Ainola_n kirjasto-
talon ylimmässä kerroksessa ollut,
mutta sunnuntaina jo karehti
ukkorähjän suupielessä hymy, hie-
man puiseva tosin, mutta kuitenkin
hymy. Ja oli aihettakin, sillä
olihan jälleen saatu kuntoon van-
ha Oulu_n museo sellaisena kuin
siihen nyt näissä olosuhteissa on
mahdollisuuksia.

Hieman arkaillen ja epäillen si-
vuutin ovenvartijaukon, sillä tuo-
reessa muistissa oli vielä museom-
me kova koettelemus sotavuon-
na 1940, mistä lähtien kaikki, mikä
sitä ennen oli voitu korjata tal-
teen, ja kaikki, mikä silloin pelas-
tui, on ollut evakossa. Ja olisi py-
synytkin evakossa, jolle muuta
milla yksityisillä museoystävillä
olisi ollut niin paljon elävää kult-
tuuritahtoa, että he voimiaan ja
aikaansa säättämättä ryhtyivät
järjestämään museoesineiden har-
ventuneita rivejä.

Oulun museo sellaisenaan, kuin

se tällä hetkellä yleisölle esittäy-
tyy, ylittää oikeastaan positiivi-
sesti ainakin sen, joka tietää vai-
keudet.

Vanha Oulu on verraten hyvin
edustettuna. On runsaasti vanho-
ja valokuvia, tauluja, taulujäljen-
nöksiä ja piirroksia, jotka esittele-
vät meille niin hyvät ystävämme
rantamakasiinit kuin muinaisen
tervehdyksen, muinaiset maaher-
rain palatsit yhtä hyvin kuin Ka-
karavaaran matalat majatkin,
Engelin asemakaavat ja tyydyksi-
tyiskohdat yhtä hyvin kuin noi-
den vaaran talojenkin luonnon-
varaiset pihainteriöörit. Vanha
Oulun historia esittäytyy melko
yksipuolisesti porvariston historia-
na (niinkuin yleinen historia
esittäytyy kuninkaiden historia-
na), mutta museo ei ole silti
unohtanut "tavallista kansaa-
kaan". Porvarikaartin Oulun vaa-
kunalla somistettu kaunis lippu
tervehtii ensimmäisenä tulijaa ja
siltä käykin sitten matka kohti
Oulun tätä edellisiä valtavuusia.
Kaupunkimme historia on kaupungin
ja merenkulun historiaa, jossa so-

dilla on ollut suhteellisesti yhtä
pieni "rooli" kuin niiden ver-
tauskuvaa, linna, on ollut vaatima-
ton maan muiden linnojen rinnal-
la, niin kohtaokkaita aikoja kuin
vainolaiset Oulummekin ovat
aiheuttaneet. Kauppa ja meren-
kulku ovatkin näin ollen ne kak-
si elinkeinoa, joide_n tulee olla
edustettuina ja mahdollisimman
pätevästi.

Vanhoja laivojen, fregattien ja
kuunareiden ja mitä he kaikki
ovatkaan, malleja on vielä run-
saasti sekä suuressa koossa että —
pulkokoossa, totta kai, sillä tuo
ihmelaiva, merimiesten pienoisi-
mestarteos, toki kuuluu kakara-
vaaralaisen merimieskodin piiron-
gin päälle. Vanhoja merikapteene-
jä edustaa kapteeri A. Kaakisen
"seinänkokoinen" muotokuva,
hänen, jonka äkkikuolemasta Väli-
merellä hänen vaimonsa Katri Kaa-
kinen (os. Winsten) niin merkii-
lisellä tavalla sai tiedon kotonaan
Oulussa juuri tuon synkän tapah-
tuman yöhetkenä.

Sitten viivähdetään tovi terva-
porhon konttorissa, jossa pöytä on
vanhoja Snellmaneja, katsellaas-
ihailien taidokasteikoisten pitkä-
varsipiippujen upeaa kokoelmaa,
huomoidaan laiva- ja meritaulut,
pikarit ja karahvit ja itse patruu-
nan silkkipönttö ja keppi oven-

suutuolilla päiväpromenaadia
odottamassa. Tämä omaksi huo-
neekseen eristetty osasto samoin-
kuin edellämainittu vaaralainen
kansanmiehen koti kangaspuineen,
rukkeineen, muistoinen maiden ja
merien takaa ja ikkunalla kukki-
vine palsameineen ja verensisaroi-
neen onkin tyyllisesti aidointa.
Huonekalujen puutteessa jää muu
kovin vähälle, vaikka empirenurk-
kaus Saara Wacklinin itsensä
maalaaamine akvarelleineen — kie-
len ja vuosiluvun puolesta hänen
Pariisin-kautensa mieleen tuovia
— on erittäin kiintoisa.

Käikkein eniten on ehkä kuiten-
kin kärsinyt kansatieteellinen
osasto, joka nyt on saanut tyytyä
aikaisemmin ylimääräisinä varas-
toon kaseerattuihin esineisiin.
Niistä on ollut melkein mahdo-
tonta kerätä mitään yhtenäisiä
ryhmiä — poikkeuksena jokin
vanhan sepän työkaluryhmä —,
mutta hyvänä pohjana nekin ovat
Lapin kokoelmathan (tuhoutuivat
täydellisesti, joten siinä suhteet-
sakin ollaan taas lähtökohdassa).
Museo on osoittanut vetovoimensa
kansatieteellisten kokoelmiensa
kartuttamiseksi Pohjois-Pohjalai-
selle Osakunnalle, jonka keskuu-
desta uudet Paulaharjut toivon-
mukaan lähtevät jo ensikesänä
liikkeelle, Nuorisoseurat samoin

kuin maakuntadiiton kotiseutu-
distykset siellä, missä niitä jo on,
voisivat suuresti edesauttaa tässä
keräilyssä.

Museoyhdistyksen yksityiset jä-
senet ovat tehneet todella suuren-
mosen työn asettaessaan nämä
kokoelmat jälleen näytteille. Jär-
jestäjänä on toiminut rouva Liisa
Manninen, jonka ystävällisellä
opastuksella museoon perehdyim-
me, ja häntä ovat tukeneet erityi-
sesti ja monia muita mainitsemat-
ta rouva Jenny Paulaharju, neiti
Anna Forsberg ja maisteri Aslak
Outakoski. On kunniaaksi yhdistyk-
selle, että se melkein olemattoman
taloudellisen tuen varassa on pys-
tynyt nyt tähän samoinkuin vuos-
sitten suursuuntaisen Paulahar-
jun muistonäyttelyn ja vuonna
1941 muistorikkaan vanhojen ku-
vien näyttelyn järjestämiseen.

Kun lähdin Ainolasta muistin
kuitenkin taas Hupisaaret puroi-
neen ja siltoineen ja ajattelin, et-
tä on synti ja häpeä että on lai-
minlyöty ja laiminlyödään tuon
keitaan hoito, jonka merkitys sa-
nanmukaisesti kaupungin keuhko-
na vuosijä vuodelta tulee kasva-
maan. On sekin kulttuuripolitiikka!